

# INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ, OPERATÍV ASZÁLY- ÉS VÍZHIÁNY- ÉRTÉKELÉS

2020. február

– kivonat –

Készítette:

az  
Országos Vízügyi Főigazgatóság  
Vízrajzi és Vízyűjtő-gazdálkodási Főosztály  
Vízrajzi Osztálya

és az  
Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság



Budapest, Szeged  
2020. február 17.

# 1. HELYZETÉRTÉKELÉS

## Csapadék

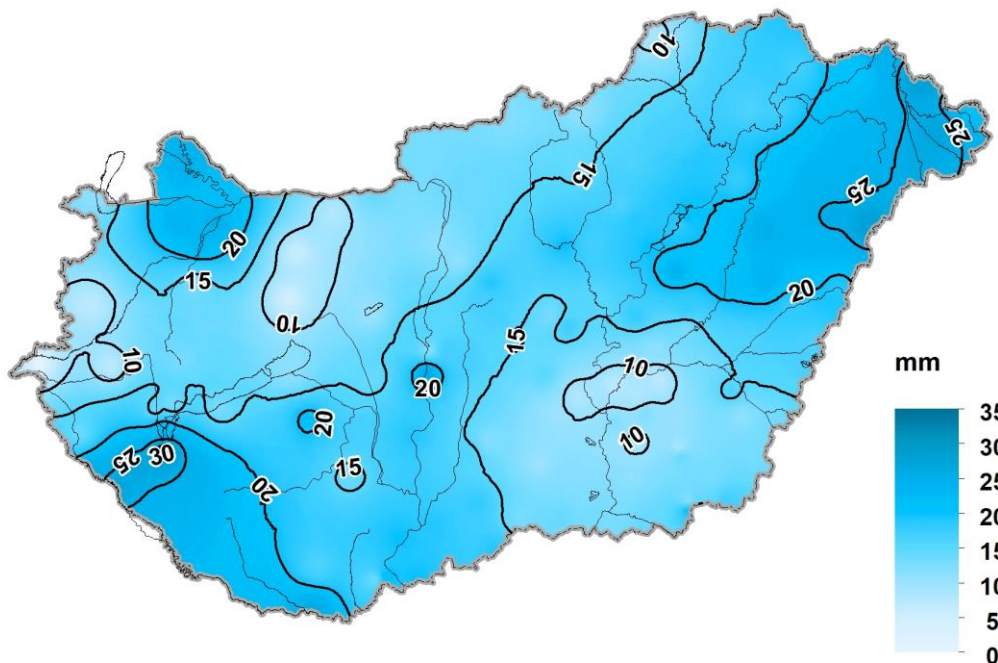
2020 januárjában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 4 mm (Szentgotthárd-Farkasfa) és 33 mm (Zalacomár) között alakult. Az országos területi átlagérték 17 mm volt, ami 15 mm-rel (47%-kal) volt alacsonyabb a viszonyítási időszak (1971-2000) január havi átlagánál.

A hónap folyamán lehullott csapadék mennyisége az ország egész területén elmaradt a januári átlagtól.

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (46 mm) Tés állomáson jelentkezett.

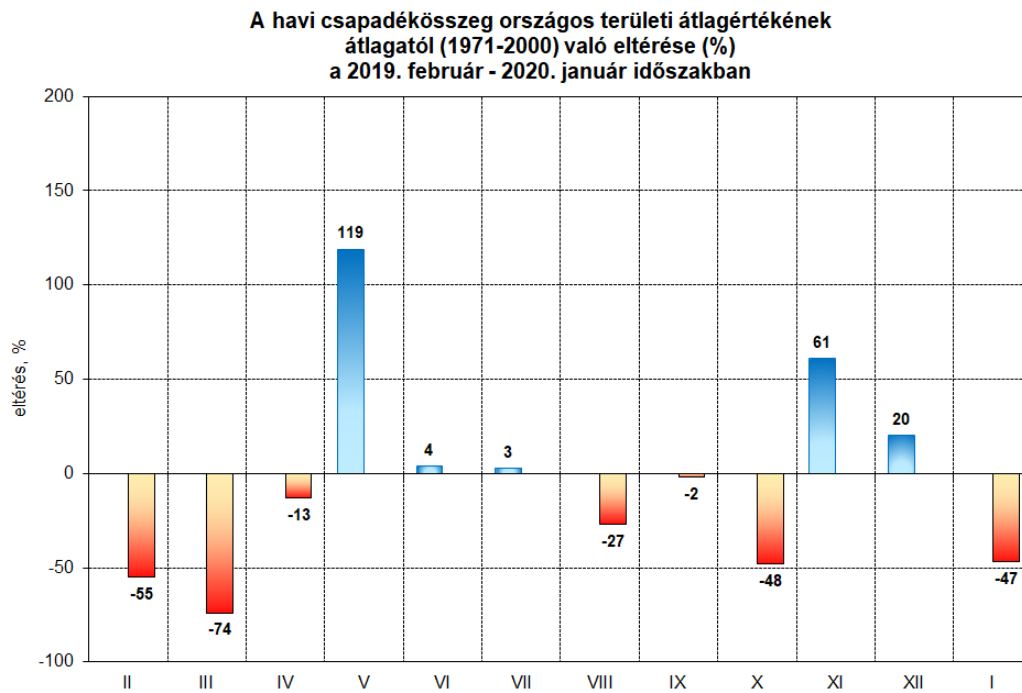
A januári csapadék egy része hó formájában érkezett. Síkvidékeink egyes községeiben átmenetileg 1-3 cm maximális vastagságú hótakaró alakult ki. A legnagyobb (3 cm) hótakarót Zalaapáti állomáson jegyezték fel.

A 2020. január havi csapadékösszeg területi eloszlása



A 2020. január havi csapadékösszeg területi eloszlásának eltérése az 1971-2000. januárii átlagtól

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének a sokévi átlagtól való relatív eltérését.

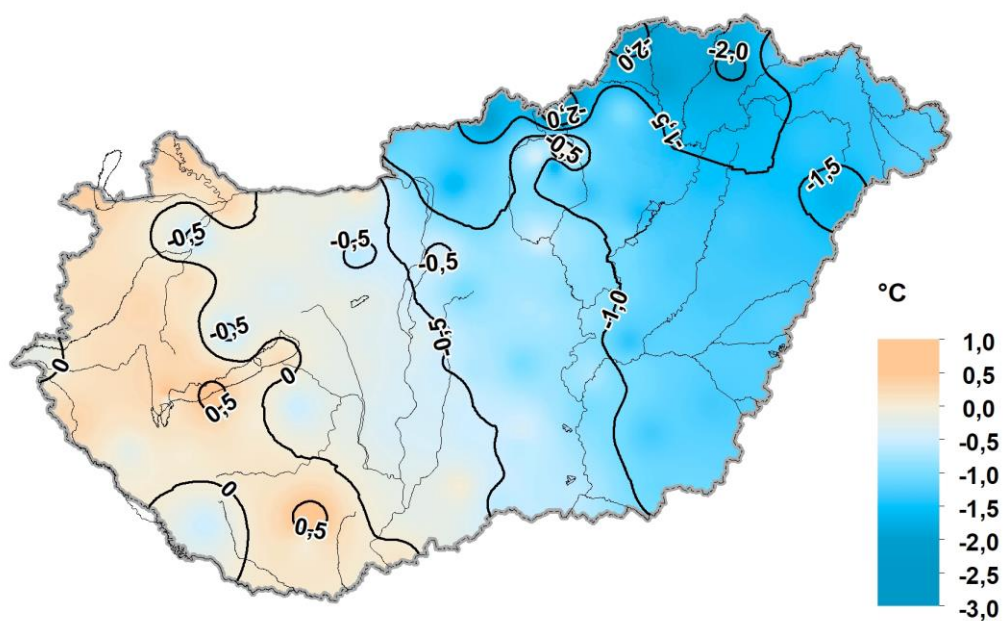


### Léghőmérséklet

A január havi középhőmérséklet  $-2,8^{\circ}\text{C}$  (Zabar) és  $0,8^{\circ}\text{C}$  (Fonyód) között alakult, az országos területi átlagérték  $-0,7^{\circ}\text{C}$  volt, ami a sokévi (1971-2000) januári átlagot  $0,6^{\circ}\text{C}$ -kal haladta meg.

A havi középhőmérséklet az ország csaknem egész területén meghaladta sokéves (1971-2000) január havi átlagot. Az átlagtól való legnagyobb pozitív eltérése ( $2,2^{\circ}\text{C}$ ) Kab-hegy, a legnagyobb negatív eltérés ( $0,2^{\circ}\text{C}$ ) Kakucs, Mezőtúr, Orosháza és Soltvadkert állomáson jelentkezett.

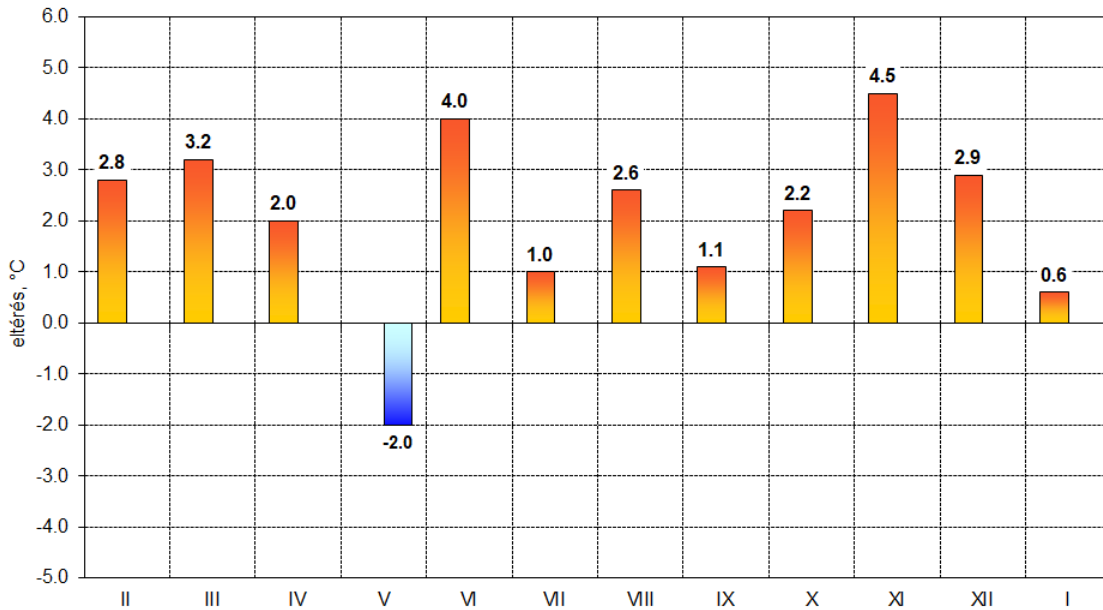
**A 2020. január havi középhőmérséklet területi eloszlása**



**A 2020. január havi középhőmérséklet  
átlagtól (1971-2000) való eltéréseinek területi eloszlása**

Az alábbi szövegközi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének a sokévi átlagtól való eltérését.

**A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének  
átlagtól (1971-2000) való eltérése (°C)  
a 2019. február - 2020. január időszakban**



## Talajnedvesség

A 300 m-nél alacsonyabb területeken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma januárban az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen nem változott. A nedvességtartalmat ebben a mélységi régióban január végén a 75-95% közötti telítettségi értékek jellemezték.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma januárban a 300 m-nél alacsonyabb területeken az egy hónappal korábbi állapothoz képest kissé növekedett. A talajréteg nedvességtartalmát január végén a Tiszántúl középső és déli részén a 40-80% közötti, másutt a telített állapotot megközelítő 90-95% közötti telítettségi értékek jellemezték.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma decemberben a 300 m-nél alacsonyabb térszíneken mérsékelten növekedett. Ennek a talajrétegnek a nedvességtartalmát a hónap végén a a Baja-Vásárosnamény vonaltól keletre az 55-80% közötti, másutt a 80% feletti telítettségi értékek jellemezték.

## Talajvíz

Januárban a síkvidéki területek talajvízszintje csak kismértékben, a -25 cm – +25 cm közötti értékközben, de jelentős területi változékonyságot mutatva változott. Az alföldi síkvidékek többségén jellemzően 10 cm-nél kisebb talajvízszint-emelkedés volt jellemző. 10 cm-nél nagyobb emelkedés az Alföld északkeleti peremvidékén, a Duna-Tisza köze keleti felének több körzetében és nyugati részén, a Dunamenti-síkság területének középső tájain fordult elő. A dunántúli síkvidékeken, a Mezőföld északi részének csaknem egészén, a Dráva-menti sík központi részén és a Kisalföld területének számottevő részén 10-25 cm, peremvidékeiken pedig kisebb, 0-10 cm emelkedés (helyenként csökkenés) alakult ki.

A dunántúli síkvidékeken elszórta, az Alföldön ellenben nagyobb térségeket is érintett a néhány körzet kivételével 10 cm-nél mindenhol kisebb csökkenés. A Duna-Tisza közén a Hátság északi és déli részén, a Tiszántúl északkeleti peremvidékein és középső részén, valamint a Körös-Maros köze középső zónájában mutatkozott talajvízszint-csökkenés.

Az 1971-2000. közötti időszak december hónapjai átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör – egy-egy kisebb körzet kivételével – valamennyi síkvidéken. A legjelentősebb, 300 cm-nél nagyobb különbség-érték a Duna-Tisza köze területének hátsági részén és a Mátra előterében mutatkozott.

Az Alföld északkeleti peremvidékén, a Tiszántúl több részterületén, a Duna-Tisza közén a Hátság alacsonyabb térszínein, a Mezőföld déli részén és az északi és a nyugati peremvidékén, valamint a Felső-Szigetközben 100-200 cm közötti eltérés fordult elő.

A Duna-Tisza közén a Hátság-peremi zónákban, a Tiszántúl más térségeiben, a Dráva-menti sík területén, a Mezőföld és a Kisalföld jelentős részén 50-100 cm közötti különbség-értékek alakultak ki. Helyenként a viszonyítási időszak átlagértékénél kissé magasabb talajvízszint is jelentkezett.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2020. január hónapban az 1971-2000. közötti időszak január havi átlagértékénél ~80 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

### **Operatív aszály- és vízhiány értékelés**

A január havi középhőmérséklet – országos területi átlagban - a sokévi átlag közelében alakult. A havi csapadékösszeg a kedvezőtlen időbeli eloszlás ellenére segítette a talajok vízutánpótlódását, csak lokális, kismértékű hiányok fordultak elő. Átlagos februári időjárás esetén a talajok víztartalékai kis mértékben növekedhetnek, helyenként stagnálhatnak. Az átlagosnál melegebb februári időjárás esetén a lefolyás (felszíni, felszín alatti) csökkentheti a hasznosítható készletet.

### **Belvízi helyzetértékelés**

2020 januárjában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 82,64 millió m<sup>3</sup> volt, ami 11,57 millió m<sup>3</sup>-rel (12%-kal) maradt az előző havi értéktől. A január havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán az ország területén belvízelöntés maximum 562 ha-on fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2020 januárjában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 3,32 millió m<sup>3</sup>-rel (5%-kal) növekedett.

## 2. ELŐREJELZÉS

### Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2020. január 17-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint februárban az átlagosnál kissé melegebb és az átlagosnál szárazabb, márciusban az átlagosnál melegebb és szárazabb, áprilisban az átlagosnál melegebb és kissé szárazabb időjárás valószínűsíthető.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
február	-0,5 – 3,3 (1,1)	10 – 35 (29)
március	4,3 – 7,7 (5,4)	5 – 40 (32)
április	10,4 – 12,3 (10,3)	25 – 60 (46)

Az OMSZ 2020. február 17-én kiadott középtávú időjárás előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban mérsékeltén változékony, télvégi időjárásra lehet számítani. Számottevő mennyiségű (területi átlagban 10mm/24 óra) csapadék nem valószínű. A napi középhőmérsékletek kisebb ingadozások mellett előreláthatólag az időszakos átlag felett alakul.

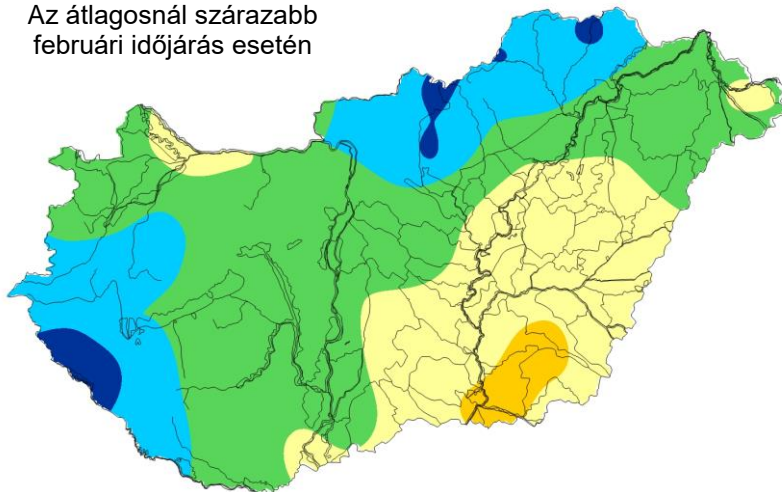
### Vízháztartási előrejelzés

Január végén előző év azonos időszakához képest nedvesebb vízháztartási helyzet volt jellemző.

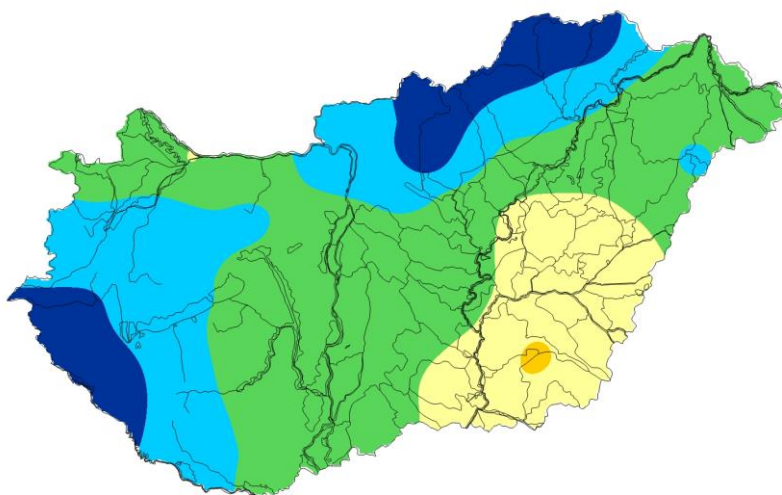
A februárra előrejelzett átlagosnál kissé melegebb és szárazabb időjárás következtében Szeged térségében és a Körös-Maros köze középső és délnyugati részén száraz vízháztartási helyzet várható. Az előző hónaphoz hasonlóan ország legnagyobb részén átmeneti vízháztartási helyzet prognosztizálható. Nedves vízháztartási helyzet a nyugati-délnyugati határvidéken, valamint az Északi-középhegység kisebb térségeiben valószínű.

A következő ábrákon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük a februári vízháztartási helyzet várható alakulását.

Az átlagosnál szárazabb  
februári időjárás esetén



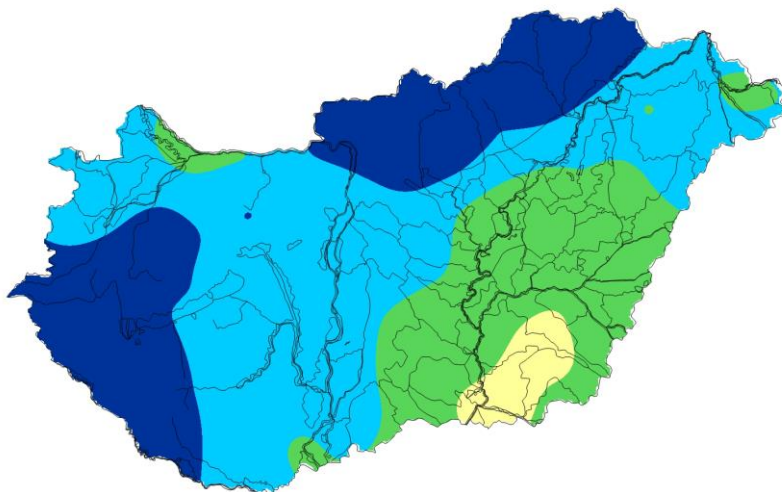
Átlagosan csapadékos  
februári időjárás esetén



**GVM**



Az átlagosnál csapadékosabb  
februári időjárás esetén



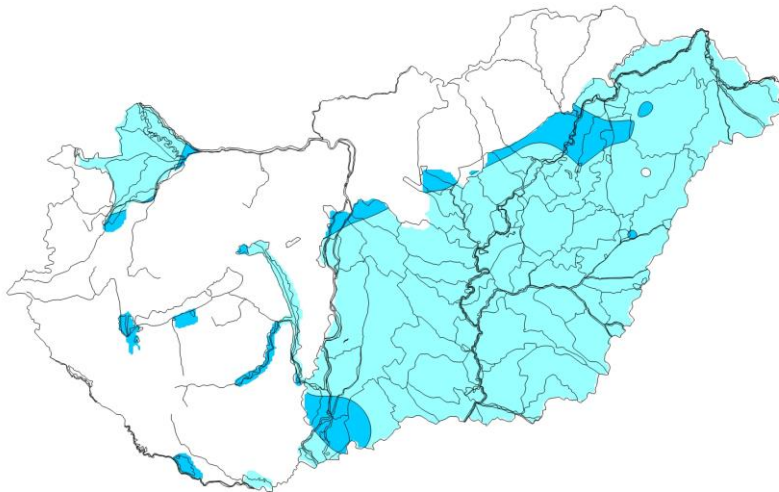


## Belvízi előrejelzés

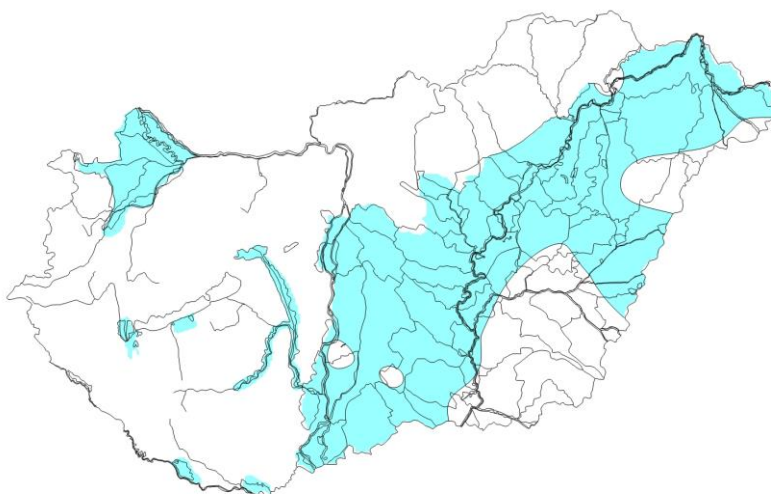
A hosszú távú meteorológiai előrejelzés szerinti az idei február folyamán az átlagosnál kissé melegebb és szárazabb időjárás valószínűsíthető. Ebben az esetben a belvízindex (PBI) értékei az országban 0,5-1,0-között valószínűsíthetők (csekély belvíz), ekkor is csak elszórtan, kisebb területeken való megjelenése fordulhat elő.

Közepes belvíz (PBI=1,0-1,5 közötti értékekkel) kialakulásával – átlagosnál szárazabb február esetén – valószínűsíthetően nem kell számolni.

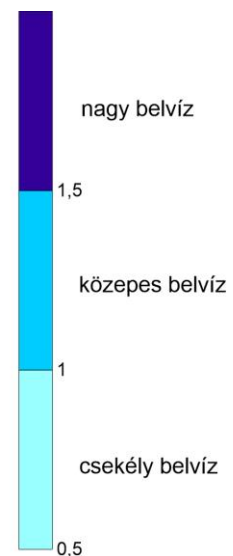
A belvízindex alakulása átlagosnál csapadékosabb februári időjárás esetén



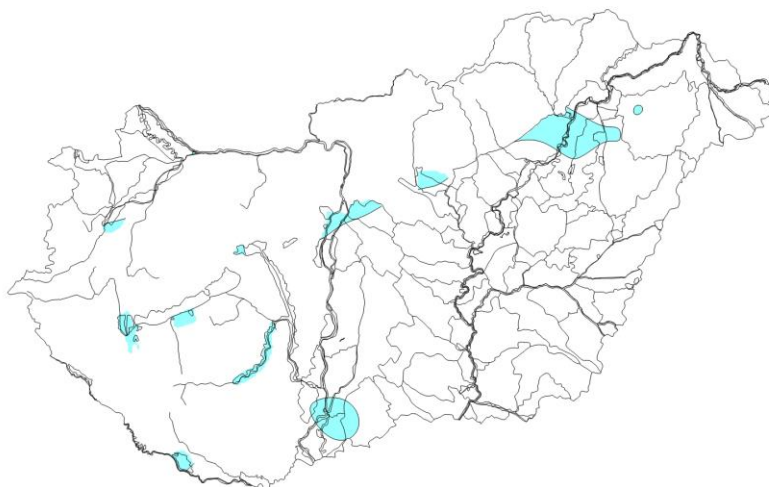
A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos időjárás



### PBI



A belvízindex alakulása átlagosnál szárazabb  
februári időjárás esetén



Az „Integrált vízháztartási tájékoztató, operatív aszály- és vízhiány értékelés” című kiadványt a BM 45/2014. (IX. 23.) rendelet 1.§ (1) c), d), e), (2) és a 3.§ (3) j) alapján havi rendszerességgel az Országos Vízügyi Főigazgatóság – az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság bevonásával – készíti el és adja ki.